

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԻԹԵՐՈՍԱ ՃԻՉՎԻԹԷՐ

Ամանեատան թարտ օրունան ճիգ-վիժէրտէն պիւր չօղու, պու կիւնքի կիւն ինկիլթէրտեա կիտիպ, օրատա սըլընմագտա տըր ։ ինկիլթէրտա հիւ-քիւմէթի, քէնտի գալանինի ահքեա-մընճա, նասըլ քի գօմիւն գաչագլա-րընը, էօյլէ տէ, պու նէվթարդ գա-չագլարը գապուլ իթմէնէ պօրճու-տուր, ֆալաթ, շուրասընը էյի պիւ-մէլի քի բօլթիթգաճա ապէս նաղա-ընեաթլա, վէ ճէպինտէ պիւր բարասը պուլունմատըրը հալտէ, ինկիլթէրտա գընքսնտա գարաեա չքգան գաչագ-լիէ, ինկիլթէրտա, քէնտի աղամէթ վէ թէգաւտաթիւնի, գանդի մէպտէլէր սօյլէպինտէ էլէ կէշիլթիլ իսէ, այնի մէպտէլէրի, երեզլէրճէ սէնէլէրտէն պէրու պիւլթիւն գուլթիլթի իլէ պալ-թալամագտա օլան ճիգվիթէր շիրքէ-թի կիտի մունթաղամ պիւր հալտէ պու-լունան պիւր շիրքէթ պէյնինտէ բէք պէօյիւք ֆարգ վար, ինկիլթէրտա հիւ-քիւմէթի, Ամանեա հիւքիւմէթինին թարտ իլլէտլիլ ճիգվիթէրի գապուլ իթմէնէ մէպուր օլուպ, Լիլրօպսնըն գարա գըլթաքնտա պուլունան հիւ-քիւմէթիլէր կիպի, անլէր հաղգընտա թէգապիլի շէտիտէտէն հիւ պիւրիսինի իթթիլթաղ իտէմէլ Գագաթ, պու-նուն իլէ պէրապէր, ինկիլթէրտա հիւ-քիւմէթիինին, պուլարը զիւտտէսիլլէ կէօղէթիլէյէնէ շիւրհէսիլլ տիւր ։ Մէն իլթըրպուրկտան, Լիւտէրան-տան Պէլթ զաղէթաքնտ եաղըլան պիւր մէքթուպ, 1817 սէնէսինտէ ճիգվիթ-լէրի Բուսիտան թարտ իթթիլթէն սէ-պէպլէրի տէրթաթըր իտէրէք, Պէրլին միւլագաթթնտա տճապ, իմէրաթթօր Նիլիօմ, ճիգվիթիլթի թարտ իթմէսի իլլին Բուսիտ իմէրաթթօրտա գան-տըրապէրտէ մի տէյի քէնտու քէն-տունէ սիւալ իլլէմիլ տիւր ։ Մէքըլըր գուլթիլթի թարիգաթ, եանի ճիգվիթ թարիգաթը, իքիւնի իմէրաթթօրիլա Գաթթէրինին կիւնիւտէ Բուսիտան գապուլ օլունուպ, էսքի Լիլթիւան էտէլթիլթի Բուսիտան կէրի վիթլէտլիլ վէ Լէնթիւան գըրալլըլը-նըն պիւր գըմըր Բուսիտան կէշտիլի վա-ղըթ, մէմալիքի մէղըրէրէնէ պէօ-յիւք խըմմէթիլթի իթմիլ տիւր ։ Ճիգվիթիլթի, Մէն իլթըրպուրկտա իլգամէթ իթմէնէ հուգուգ ալղ իտիպ, օրատա պիւր մէքթիլթ քիւշատ իթթիլ-լէր, իմէրաթթօր Նիլթիւնըն կիւնիւն-տէ պիւր չօղ մէմուրինի տէվիթ, մէգ-քիւր մէքթիլթ տէյի ուլում թահսիլ իլլէթիլլէր տիւր ։ Պիսգաթ, քէնտի Բու-սիտալը կէնճ շալիլթիլթիլթիլ չօղունու, մէմալիքի գալանինին մուղայիլ օ-լարտա, Գաթթօլիլ իթմէնէ չքըլըրգը-լարը սէպէպիլ իլէ, 1817 տէ, Կալիլիա-եա սէվթ օլունուպ, խանէլէրի տէ հիւքիւմէթ թարաթթնտան զապթ օ-լունտու ։ Պաղըր զաղէթալարըն պէնտընան նէ-գաքն, ճիգվիթիլթի, պու կիւնքի կիւն, եէնիտէն Բուսիտա իլգամէթ իթմէք Նիլթիլթիլթ տիւրլէր, Պիւր աւտամ իս-թէր տիւնէվիլ օլուն իսթէր Բուհանի, մէմալիքի գալանիլարընա իթթաթ ի-տէրէք Բուսիտա իլգամէթ իտէպիլթի, ֆաղաթ, Բուհանի թարիգաթիլթի ի-չին, մուլսուտ, գանտըլար վար տըր, հէր գաչըլի թարիգաթ քի մէղըլըր գանտըլար իթթաթ իթմէնէնէք օ-լուր իսէ, տիւտէ Բուսիտան թարտ օլունտու ։

ԱՆՁԱՍ-ԼՕՐԵՆՏԷ ԹԱՀԻՐԻ ԱՍՍԻՐԻ ՍԻԷՔԷ զաղէթաքնտ մուլպիլթի, Ալգա սիլ Լօրէնտէ իճրա օլունան թահ-րիլթի աւաթիլ հաղգընտա մէղըլըր զաղէթաեա աթիլթիլթ թափսիլի մա-լիւմաթլարը վիլթիլ տիւր ։ «Շիմաթի Նանսիտէն ալթէթ իլլէմէք-տէյիլմ, օրատա իւլ պիւնտէն զիւտտէ Ալգա սիլ պուլունուպ, սիլթի աւաթիլթի-եէնէ տալիլ օլումգ իլլին գուրալարը չէքիլէնէք տիւր, Տէլիլթալլարըլըլ, չէհիլ մէղըլըրտէ տէմիլ եօլ մէրքէ-գիլտէ, պիւլթիւն էհալի թարաթթնտան գապուլ օլունտուլար ։ իւլ ընէլիլ Պը-րանսըլ սանճաղ իւղէրինէ սիւտալ պիւր թիլլ կէշիլթիլթ օլունու հալտէ, Բաթ-րաղպուրկուն էէնի թահրիլ օլունու-չաւքէրլէրի, էօնտէն իւրիւմէքտէ ի-տիլլէր ։ Բաթիլիլա մէյտանքա վասըլ օլ-տուլարընտա, Մէյիլ էէնի թահրիլ օլունու-չաւքէրլէրի կէլիլ օլարա գալունտուլար, Մէրգուլուն տէլիլգան-լըլլար, պիւրիննի տէֆա պիւրիլթիլթիլ կէօրտիլթիլթիլտէն, պիւրիլթիլթիլթիլ զուճաղլանալ աղլարար իտիլ չիւնքի վալթանտան մահուլ օլումգ, վէ քիւս-թալի էէնէպիլ թարաթթնտան զապթ օ-լունան մէպէքթիլթիլթէրքիլթմէք զա-յէթ կիւն չէյ տիւր ։ Ալգաղըլըլ տիւմէնէ թէպիլմ օլու-նան պաքիլթ Մէյիլ իլէ թամ 10 կիւն թօլա թիւթիլթիլթիլ զահրաման Բաթ-րաղպուրկ չէհիլ, Նաթօլէօնուն մէք-րուն հէնկիւտէն սալթիլթիլթիլ լանէթ օգուլունուպ, եաչաւքն ճիւմհուրիլթիլթ պաղըրտըլար ։ Կէօրտիլթիլթ վէ իլլիթտիլթիլթ պու տէ-լիլթալլար, եալընըլ ճիւմհուրիլթիլթ իտարէնի ալթիլթա պուլունան Պրան-սաեա խըմմէթ իտէպիլթիլթիլ, Տէլի-գանլըլար անլարար, իսթիլթալարըն անլարար իտէպիլթիլթիլ չէյի, պիւ-րիլթիլթիլ, իսթիլթալարըն պիւլթէք իսթէ-մէտիլթիլթիլ չէյի, եանի շունու պիւր-լէր քի, պու գաւտար իւսթալլըլըլ, պու գաւտար գան տէօքիլթիլթիլ վէ վաթա-նըն պաչընա օլ գաւտար ֆէլթաթէթ կէ-մէսի, հէր վաղըլթ քէնտիլթիլթիլ, պիւր էֆէնտիլթիլ, պիւր պուլթա իլթիլթա իլթօրմէսիլթիլ Նէշէթ իթմիլ տիւր ։ Ալգալա էհալիլթի, եալալ իսթալ, թէրքի վաթան իտիպ, գէնիլթիլթիլ ֆա-ղըրը օրատալթ թէրք իտիպ տիւրը ա-լանէ կիլթմէքտէ տիւր ։ Սալթիլթիլթ պուլունուպ տա, աւ-քէրլիլթիլթ ալընաճաղ օլան տէլիլթալլը-լար, գուրալարը չէքիլէնէք մահէլէ կիլթիլթիլթ ։ Պուլարը եօլա չքգաղտան պիւր գաչ-աւաթ էվիլթ տաղա չքըլըլ, տաղըն էն իւլթաթ թէրքիլթիլթիլ իւլ ընէլիլ սանճալը ալթըլըլ, վէ կէօղըլթիլթիլ Պրանսաեա տօլուր չէվիլթիլթիլ, Մար-սէյիլթ պէսթիլթիլթիլ թէրքիլթիլթիլ իլլէ-տիլթիլթ ։ Կիլթալիլթիլթ պուլունան տէլի-գանլըլար, էօնէրիլթիլթիլ սանճաղ պու-լունտուլար հալտէ, տէմիլ եօլ մէր-քէլիլթիլթ կիտիպ, «Եաչաւքն Պրանսա, Եաչաւքն ճիւմհուրիլթիլթ» պաղըրտը-լար ։ Վիսամպուրկտա, Շէլթիլթաւտա, վէ Մէլպէյիլթիլթիլ տէլիլթալլարըլար, Բը-րուսիա թէպալալթըլթ թէրք պիւրլթ Պրանսա թէպալալթիլթիլ պապուլ ի-լէտիլթիլթ ։ Եալընըլ Պէլթօրտա, շու սն կիւն-լէրտէ 7400 քիլի կէօնիլթ ըտտէթիլթի իլէ աւաթը եաղըլըլար ։ Ալգա, պու տէֆա տալիլ, ալա

Բրուսիալըլըլ մալի օլմաեաճաղըլըլ իսպաթ իլլէտի ։ Վէ հէր նէ գաւտար Պրանսա էվալար օլմաեա հիւ պիւր վա-ղըլթ լանըլ օլում օլմաեան պիւր քաչ-քիլի, վաթանլարըլթ ինքեալ իլլէտիլթ իսէ տէ, սալիլթիլթ, վաթանըլ ալա ինքեալ իթմէնէնէք օլան Ալգալալթ էվ-լալարըլ օլունուլարըլ իլլին իլթիլթալար իլլէմէքտէ տիւրլէր ։ Բաթրաղպուրկտա կիւնտէ 70-80 քի-լի, Պրանսա թէպալալթիլթիլ գապուլ իլլէմէքտէ տիւրլէր ։ Պիլիլթիլթ միւտիլթի, չէհիլ էմանէ-թիլթի կիտիպ, Պրանսա թէպալալթիլթիլ գապուլ իթմէք իսթիլթիլթ ։ Բըրուսիալթ չէհիլ էմանի չէօլլէ տէր, «միւտիլթ է-ֆէնտիլթ, Բրուսիա թէպալալթիլթիլ թէրք պիւրլթ, Պրանսա թէպալալթիլթիլ գա-պուլ իլլէտիլթիլթիլ, մէմուրիլթիլթիլ-գիլ տէվալ իտէմէյէնէքսիլթիլ, իմտի, վէրին իսթիլթալթըլ, Եիտ Ալգալալթ, պունա շու ճէվալթ վիլթիլթ, «չէհիլ է-մանի էֆէնտիլթ, իսթիլթալթ հալ հաղըր տըր, քէօլիլթիլթ պիւլթիլթ էհալիլթիլթ, Պրանսա թէպալալթիլթիլ գապուլ իթ-տիլթիլթ, պէնտէն պաչըլա Բրուսիալթ գալունտը, պէն տալիլ եէնիլթիլթ Պրան-սալթ օլմալ իսթիլթիլթ, չալուգ իթ, թէպալալթիլթ թէպալալթիլթ իթմէքտէ օլ-տուլունու տալիլթ էվալթըլ վիլթիլթ քի իմալալթըլ ։ —Պրանսանըն հարպիլթ նաղըրըլ թարաթթնտան, օրտու մէնէրալարը-նըն պուլունտուլարըլ մէվթըլարըն հարպիլթ միւնտիլթ օլունու օլմալարըլթ վէ օլունուլար հալտէ, զալթիլթ տիլթալթըլ սուրթիլթ պիւրլթ իսթիլթալթըլն ալ-ղիլթ տալիլթ էմանալթիլթ իրալ օլուն-մալ օլունուլար թալթըլ զաղէթաքնտ օլունուլար տուր ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ
ԹԻՎՃԻՆԱԹ

Լաղիլթան սանճաղըլ միւլթէսարըլթ-լըլըլ, Մալուրթիլթ զաղըլ միւլթէսար-լըլթ սալթըլ Ապալալ չամիտ բաչա հաղըլթիլթիլթիլ, Մալալթալ միւլթէսարըլթըլըլ, Թա-րալուլթըլ Շամ միւլթէսարըլթըլ սալթըլ Ալիլա բաչաեա ։ Տըրալա միւլթէսարըլթըլըլ, միւլթա թահսիլթըլ մալիլթ գօմիլթիլթա աղա-սընտան իսպիլթ էֆէնտիլթ թէվիլթիլթ պուլունուլար տուր ։

Տիւնքի կիւն, Չալթ հաղըլթիլթ Պա-րաղալի, մալթիլթիլթ հիւմաեուլթ ճէնա-պը Միլիլթալթալթիլթ մալսուլթիլթ տա-լիլթիլթ, հուգուրիլթ հաղըլթիլթ Շէհիլթա-րիլթ չքգալարալ, պաղըլ մէվալտըլ միւ-հիլթիլթիլթ Նէթիլթիլթ գալարըլթ թէպ-լիլթ, վէ իճապ իտէն իրաթէյի սէնիլթ-նին իսթիլթալիլթ իլլէ, սալթ տօղուլթ ըտտէլթիլթալթ ալթէթ պուլունուլար տըր ։ —Խալալթ օլունուլթիլթ հիւմաեուլթ ֆէ-րիլթալթնտան Շէվթէթ բաչա հաղըլթիլթ-լէրիլթ, Նըչալթ ալիլթ Ոսմանիլթիլթ իւ-չիլթիլթ իւլթպէսիլթիլթ պիլթ գըլթալթ իհասա պուլունուլար տուր ։ —Թարալթ էլթիլթ ճէնապըլ միւլթ-թալթալթ, Բուսիա իմէրաթթօր օլունուլար թէպալալթիլթիլթ, հալալթալարըլ իլլէ պէ-րապէր զալթիլթ միւլթիլթ պիւր ֆալթօ-նըն իհասա վէ իլլէտիլթիլթ վալթըլ չիւ-մաեուլթ իրալ օլունուլար իլթիլթ-միլ տիւր ։ —Կէնէն ընէնէպիլթիլթ կիւն, իլ-տիլթալթ գալըլ սիւնիլթիլթ տալթալթըլ-տիլթ ։

մալթըլ էմիլ իտէն Գալալթ օլ գալա-ղըլ խանէսիլ օֆիլթալթըլն, աղլ իտիլթ-միլ օլունուլար, մալ մէմունիլթ իլթիլթ-միլ տիւր ։ —Լա թիլթիլթ օլունուլարըլնա նէղալթէն, բաղալ կիւնիլ Պալալթալ իսթըլարըլտա վաղըլ իլթ էնէպըլ նամ մալթիլթ իլթիլթիլթալթըլ, պիլթ էր-մէնի գալարըլթ իլլէ գըլթըլ գօլալա-եպ, գըլթ էլլէ կէշիլթիլթ մալթիլթ-ֆաղ օլունուլարըլ էսնտալթ, վալթիլթ-սիլթիլթ պաղըլթըլ չաղըլթալթըլ իլթ-տէնիլթ գօլալթ եալարըլթալթ կէլթիլթիլթ-սէ տէ, աւաթիլթ, գըլթըլարըլթ գը-նընտան չքգալթըլ օլունուլարըլտան, քիլթալթ, եալարըլթալթ եալալթալթ ճէ-սալթիլթ իտէմէքտէ տիւր ։ Հալ պու քի սօնրալտան, կէշիլթ տէօ-նէնիլթիլթ սաեալթ չաղալթըլթալթ, աւ-քէրլէր, գըլթըլ եաղալթըլ պըրաղըլթ գալթըլար տըր ։ —Կէնէն կիւն թէլթիլթալթ հալալթիլթ-սիլթալթ եաղալթըլթըլ իսթիլթ գըրա-լթ պէլիլթիլթ Գալըլթ վէֆալթ իսպալ-թիլ Պալթալ ալիլթ վալթ օլունուլար, Տէրալալթիլթ իսթիլթ տէվիլթիլթ սէֆիլթիլթ նէղալթիլթ իլթալթ թաղիլթիլթ գըլթըլթալթ, զալթ Պալթալթալթ ճանիլթիլթ, թէլ-թիլթալթ իսթիլթիլթ մալթիլթիլթ չամիլթ պէլ էֆէնտիլթ, մալսուլթ իսթիլթ սէ-ֆալթիլթիլթ իլթալթ օլունուլարալթ, գը-րալթ միւլթալթիլթ, իլլին վէֆալթըլթալթ տօղալթ, Պալթալ ալիլթ նամըլթալթ պէլթալթ թէլթալթիլթ իթմիլ տիւր ։

ՄԷՆՏԷՍ ՃԻՄԻԼ ՓԱՇԱՆԸՆ
ԹԻՎՃԻՆԱԹ ԶԱԼԻ

19 եալըլտա օլունուլար հալտէ աղ-միլ տալիլթ պաղա իլլէմիլ օլունուլար տիւնքիլ Նիլթալթիլթ պիլթիլթ օլ-տուլունուլար իսթիլթիլթ նաղըլթ Մէհ-մէտ ճէմիլ բաչա հաղըլթիլթիլթ, պէօ-յիլթ Բէշիլթ բաչալթըլ իլթ էվալար օ-լունուլար, 1831 սէնէսինտէ 1845 սէնէսի-նէտէք, մէհուր բէտէրի, ֆարիս վէ Լօնտրալալթ սէֆիլթիլթ մէմուրիլթիլթիլթ իճրա իլլէտիլթ վաղըլթըլ բէտէրի ի-լէ պիլթիլթ պուլունուլար վէ Լիլթօ-պալթալթ թէրպիլթ թալալթ իլլէմիլ տիւր ։ Բէշիլթ բաչա իսթիլթիլթ նաղըլթ վէ սալթալթալթ նասալ օլունուլարալթ, միւլթալթիլթ, մաղալթալթ գալթիլթիլթ աղալթալթ իտիլթիլթ, վէ աղ պիւր վա-ղըլթ սօնրա, Մէհմէտ Ալիլ բաչալթըլ գըլթ գալթըլթալթ իլլէ էվիլթիլթ, 1849 սէնէսինտէ գալթ հաղըլթիլթ շահանէ-նին սըրըլ քեաթիլթ օլունուլար վէ 1855 սէ-նէսինտէ, Բարիսալթ սալթալթալթ սէ-նիլթ սէֆիլթիլթ նասալ օլունուլար վէ պա-տէհուլ մէղըլթ մէմուրիլթիլթ թուրին-տէ իճրա իլլէմիլ տիւր ։ Վէ 1861 սէնէսինտէ, տիլթալթ հիւ-մաեուլթ պէլթիլթիլթ նասալ օլունուլար, պիլթ վէքթալթ իսթիլթիլթ նաղըլթըլ մէ-մուրիլթիլթիլթ տէր իւհտէ իլլէմիլ վէ 1862 սէնէսինտէ հուլթալթըլթ ալթալթ սէֆիլթ մաղալթըլթալթ Բարիսալթ իրալ գը-լըլթըլ լար ։ Օլ վաղըլթ բէտէրի վէֆալթ իլլէտի-կիլթալթ, քէնտիլթ վէքթիլթ բալթալթ թէրպիլթ գըլթըլթ, 1869 սէնէսինտէ իմ-բէրալթ օրիլթալթ էօմէնիլ իլլէ շարալթ կէլ-տիլթ ։ Ճէմիլ բաչա հաղըլթիլթիլթ, սէնէ-յիլթ հաղըլթ օլունուլարալթ զալթալթալթ ֆըրալթալթ հիւքիւմէթիլթ նէղալթիլթ, սալթալթալթ սէնիլթ սէֆիլթիլթ օլունուլար, սօնրալթալթ իսթիլթիլթ նաղըլթ նասալ օ-լունուլար տուր ։ Մէհմէտ ճէմիլ բաչա հաղըլթիլթիլթ, պիլթ գըլթ վէ տիլթիլթ էրքէք օլարալթ իլթիլթ ուլթալթ էվալթ պըրաղըլթ տըր ։

